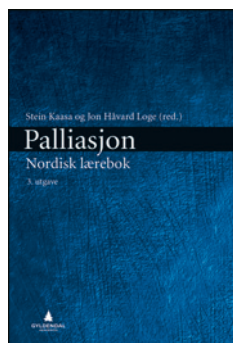

› Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes redaksjonen@tidsskriftet.no

Ikke virkelig nordisk, men likevel meget bra!

Stein Kaasa, Jon Håvard Loge, red.
Palliasjon
 Nordisk lærebok. 3. utg. 832 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2016. Pris NOK 939
 ISBN 978-82-05-48840-3

Denne fullstendig reviderte 3. utgaven er et omfangsrikt kompendium om palliasjon slik den organiseres og praktiseres i Norge i dag. Selv om forfatterne med få unntak er leger, henvender boken seg til en multiprofesjonell lesergruppe. Med overvekt av palliasjon i kreftomsorgen speiler boken både kunnskapsgrunnlaget og palliasjonens opprinnelse. I tillegg inneholder den gode kapitler om palliasjon ved ikke-krefttilstander og for grupper som barn og «gamle». Kapitlet om palliasjon i en intensivavdeling må fremheves som leseverdig for leger som vil lære seg tilnærmingen til gode beslutningsprosesser ved gjennomføring av behandlingsbegrensning.

19 nye kapitler er kommet til siden 2. utgave, som er fra 2008. Av de 64 forfatterne er kun åtte fra våre nordiske naboland. Det er dermed ikke lett å se at boken med rette kan påberope seg funksjonen av å være en nordisk lærebok. Språket som dominerer er norsk og vil dermed være lettlest for våre danske kolleger. Ett kapittel er skrevet på svensk.

De 60 kapitlene som er organisert i åtte deler er oppbygd etter samme mønster. Etter en innledning følger kunnskapsformidlingen med logiske og relevante overskrifter. Hvert kapittel avrundes med avsluttende kommentarer. Kapitlenes rekkefølge er imidlertid ikke alltid like logisk. Dette medfører ingen stor utfordring siden boken ikke vil bli lest fra perm til perm. Gjentakelser virker som en riktig prioritering og gagnar lesbarheten. Læreboken har en noe konservativ fremtoning.

Man finner flere mangler. Noen er medisinsk relevante, andre er mer av redaksjonell interesse. Eksempler på dette er følgende: Ketobemidon, som ikke lenger er tilgjengelig på det norske markedet i relevant konsentrasjon, nevnes som mulig erstatning for morfin ved nyresvikt. GOLD-gradering ved kols skygger unna stadium 4, og man leter forgjeves etter WHO's smertetrapp i grafisk format.

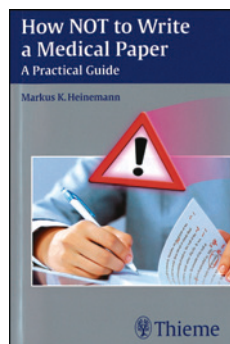
Stikkordregisteret er forbedret siden forrige utgave. Likevel er det en del viktige emner man ikke finner frem til via stikkordregisteret.

Man må berømme redaksjonskomiteen og forfatterne for deres arbeid. Boken anbefales til en bred leserkrets. Den gir en god oversikt over det fremdeles unge og dynamiske fagfeltet palliasjon.

Sebastian von Hofacker

Overlege, Sunniva senter for lindrende behandling
 Haraldsplass Diagonale Sykehus
 Bergen

Lettlest og poengtert veiledning for å skrive vitenskapelige artikler

Markus K. Heinemann
How NOT to write a medical paper
 A practical guide. 95 s, ill. Stuttgart: Thieme, 2016. Pris EUR 10
 ISBN 978-9-38506-229-2

Forfatteren omtaler boken som en reiseguide som vil øke dine sjanser for å motta redaktørens etterlengtede beskjed om at din artikkel nå er akseptert. Bokens tittel er litt uvanlig og skaper, på samme måte som en god overskrift på en artikkel, nysgjerrighet på innholdet. Boken fører et glimrende engelsk og har et nokså muntlig og direkte språk som gir god lesbarhet. Den er fylt med 52 praktiske eksempler, hvorav de fleste er gode ved å vise hvordan det ikke skal gjøres.

Boken består av ni kapitler, som blant annet omtaler de forskjellige typene medisinske artikler, de vanlige avsnittene i en artikkel (omtrent halvparten av boken), etikk ved publisering og hvordan artikler håndteres i tidsskriftredaksjoner.

Her finnes flere gode praktiske momenter, bl.a. med 10-punktslister over de vanligste årsakene til at artikler aksepteres eller avslås. Her henvises til «CONSORT Statements» og «PRISMA Guidelines» som er viktige for den som skriver henholdsvis originalartikler og metaanalyser. Boken formidler gode råd i arbeidet med oversiktsartikler, «how-to-do-it»-artikler, «case reports» og brev til redaktøren.

I gjennomgangen av de forskjellige momentene i en artikkel tas det et solid oppgjør med ukulturen rundt «gift authors». Viktigheten av en god tittel understrekes samt betydningen av et høypolert sammendrag med hensyn til redaktørens umiddelbare avgjørelser om artiklers videre skjebne. Randomiserte studiers posisjon diskuteres kritisk og godt. Utrekning av utvalgsstørrelse og unødvendig presisjon i fremstillingen av data, som bare reduserer lesbarheten, vektlegges. Forfatteren gir flere gode eksempler på dårlig fremstilling av data, figurer og bilder. I diskusjonsdelen nevnes uttrykk og konklusjoner som man absolutt bør unngå. Det gis gode råd for å sikre en kvalitetssikret referanseliste.

I boken diskuteres flere forhold rundt publiseringsetikk, blant annet plagiat, produksjon av falske data og ikke minst «data polishing». Begrepet «impact factor» diskuteres kritisk, her forklares forskjellen på PubMed og PubMedCentral samt viktigheten av tekstgjenkjenningsverktøy og en gjennomgang av «open access»-problematikken.

De dårlige eksemplene gjør at man av og til trekker på smilebåndet fordi de omtalte tilfellene åpenbart er håpløse, men noen inneholder også viktige presisjoner og nyanser.

Boken kan synes som et motstykke til «How to write a paper» fra *BMJ*, men dekker mye av de samme temaene. Basert på sideantall og format er imidlertid Heinemanns bok under halvparten så omfangsrik.

Boken er lettlest, poengtert og verdifull for den som vil starte vitenskapelig arbeid, men vil også kunne bidra med noen viktige presiseringer til den som mener å være varm i trøya.

Frode Gallefoss

Forskningsjef, spesialist i indremedisin og lungesykdommer, Sørlandet sykehus
 Professor II, Universitetet i Bergen